

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 9P/62/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5618201522
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Slavomíra Mlynarčíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2018:5618201522.2

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloletú N. Z. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom pri matke, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa rodičov: matky Z. B., nar. XX. XX. XXXX, prihlásená k trvalému pobytu W. M. XXX, M., okres R. V. a prechodnému pobytu D. F. XXXX/XX, T., toho času bytom Q. K. XX/XX, V., a otca Q. W., nar. XX. XX. XXXX, prihlásený k trvalému pobytu M., okres R. V., toho času bytom v D. W. B. K. Y. W. Ľ., so sídlom W. Ľ. XX, okres R. V., v konaní o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia,

rozhodol:

I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie :

Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej N. Z. B., nar. XX. XX. XXXX, mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na každé nezaopatrované nepľnoleté dieťa, vždy do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky dieťaťa.

II. Súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiada zveriť maloletú N. Z. B., nar. XX. XX. XXXX do jej osobnej starostlivosti, z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka podala na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 29. 05. 2018 návrh na začatie konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej N. Z. B., nar. XX. XX. XXXX, ktorým žiada, aby súd maloletú zveril do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazal prispievať na výživu dieťaťa sumou 100,- eur mesačne. Súčasne podala aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým rovnako žiada, aby súd maloletú N. dočasne zveril do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazal prispievať na výživu dieťaťa sumou 100,- eur mesačne. Svoj návrh odôvodnila tým, že s otcom dieťaťa nežije v spoločnej domácnosti od mája 2016, pretože odvtedy je otec umiestnený v Zariadení pre seniorov K. v W. Ľ.. S otcom sa dohodla, že časť jeho dôchodku bude použitá na výživné pre maloletú. Od 01. 01. 2017 sa cena služieb za ubytovanie v uvedenom zariadení zvýšila a otcovi nezostávalo z dôchodku nič navyše. Od uvedeného dňa otec neprispieva na výživu maloletej a jej ako matke vznikla povinnosť doplácať za služby jemu poskytované v zariadení. Matka ďalej uviedla, že jej čistý príjem za rok 2017 bo vo výške 3 476,53 eura. Má ešte jednu vyživovaciu povinnosť na druhé dieťa vo výške 100,- eur mesačne. V decembri 2017 vyhlásila osobný bankrot, pretože dlhy vzniknuté počas manželstva s otcom dieťaťa už nezvládala splácať. Maloletá od septembra 2018 nastupuje na strednú školu do Ružomberka, bude bývať na internáte. Matka na Okresnom súde Liptovský Mikuláš podala aj návrh na rozvod manželstva, vedený pod sp. zn. 9P/36/2018.

2. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

3. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.
4. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.
5. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.
6. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.
7. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.
8. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.
9. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta, ods. 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.
10. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.
11. Podľa čl. 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä
 - a) úroveň starostlivosti o dieťa,
 - b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
 - c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
 - d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
 - e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
 - f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
 - g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
 - h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
 - i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.
12. Podľa § 28 ods. 2 ZR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.
13. Podľa § 36 ods. 1 ZR, rodičia mal. dieťaťa, ktorí spolu nežijú môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí ktorému z rodičov zverí mal. dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

14. Podľa § 62 ods. 1, 2 a 3 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona.

15. Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

16. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Matka podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia maloletej do jej starostlivosti a vo veci výživného. Nakoľko Civilný mimosporový poriadok neobsahuje ustanovenia o neodkladnom opatrení vo veci zverenia dieťaťa do starostlivosti rodiča, súd pri rozhodnutí o návrhu matky v tejto časti vychádzal zo všeobecného právneho predpisu, ktorým je Civilný sporový poriadok (lex generalis). Tento v § 325 ods. 2 demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčiť dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľa.

17. Predmetom konania vo veci samej je úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. V konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých. Na základe vykonaného dokazovania, v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné predpoklady pre jeho nariadenie len v časti týkajúcej sa výživného. Pri rozhodovaní súd prihliadal na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby i stabilitu výchovného prostredia. Súd mal osvedčené, že v danej veci môže byť zdravý vývoj a výživa maloletej ohrozená, preto si vyžaduje okamžitú úpravu neodkladným opatrením, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu súdu vo veci samej.

18. Súd z lustrácie v Sociálnej poisťovni považoval za osvedčené, že matka je od 16. 03. 2018 zamestnaná v spoločnosti C., B..T.Y., J.: XX XXX XXX. Otec maloletej je poberateľom starobného dôchodku vo výške 430,10 eura mesačne, so zrážkami v sume 43,62 eura mesačne. Otec býva v Zariadení pre seniorov K. M. W. L. a podľa vyjadrenia matky po zvýšení nákladov za ubytovanie od roku 2017 neprispieva na výživu maloletej. Za účelom rozhodnutia o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci výživného si súd od Zariadenia pre seniorov K. vyžiadal správu o aktuálnej výške úhrady za ubytovanie otca. Z odpovede doručenej dňa 14. 06. 2018 mal súd zistené, že otec je v uvedenom zariadení prijímateľom sociálnej služby od 20. 05. 2016. Celková úhrada za poskytnuté sociálne služby v mesiaci, ktorý má 31 dní je vo výške 490,42 eura. Otec zo svojho príjmu uhradza sumu 380,23 eura. Zo zvyšku jeho príjmu 25 % životného minima, t. j. suma 49,87 eura je použitá na úhradu výdavkov na lieky, hygienické potreby a zdravotnícke pomôcky. Zostávajúcu časť úhrady za poskytnuté sociálne služby v sume 110,19 eura sa zaviazala platiť manželka (matka dieťaťa). Ku dňu 30. 05. 2018 má otec voči zariadeniu pohľadávku vo výške 1 041,37 eura a matka vo výške 1 687,03 eura. O výživnom pre maloletú nebolo doposiaľ súdom rozhodnuté, preto je v záujme ochrany práv maloletej, aby nedošlo k ohrozeniu jej výživy, určiť otcovi výšku jeho vyživovacej povinnosti v rozsahu, ktorý zodpovedá nevyhnutnej miere, na zabezpečenie základných

potrieb maloletej, neodkladným opatrením. S poukazom na citované zákonné ustanovenia a vyššie uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia je v časti určenia výživného dôvodný. Na základe toho podľa § 366 CMP uložil otcovi maloletého dieťaťa povinnosť prispievať na výživu maloletej v nevyhnutnej miere, a to sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa, ktorá v súčasnej dobe predstavuje výšku 27,32 eura mesačne. Výživné v nevyhnutnej miere je určené len na uspokojovanie základných osobných potrieb dieťaťa. O tejto výške výživného bolo rozhodnuté s poukazom na § 62 ods. 3 ZR ako o minimálnej zákonnej výške výživného, z dôvodu, že súd pri neodkladnom opatrení nemá reálnu možnosť zistiť schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca na to, aby mohol určiť skutočnú objektívnu sumu výživného. Bez ohľadu na to, aké má otec príjmy a aké sú jeho majetkové pomery, alebo aké sú odôvodnené potreby dieťaťa, je povinný zo zákona prispievať na výživu maloletej aspoň v minimálnom rozsahu, čo je aktuálne 27,32 eura mesačne. Výživné je otec povinný platiť vždy do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky dieťaťa. Takéto neodkladné opatrenie predstavuje len dočasnú úpravu, ktorej cieľom je prioritne zabezpečiť v nevyhnutnej miere základný rámec plnenia si vyživovacej povinnosti zo strany obidvoch rodičov.

19. Zo spisu mal súd ďalej osvedčené, že rodičia maloletej sú toho času ešte manželmi, ale od mája 2016 nežijú v spoločnej domácnosti. Na tunajšom súde sa vedie konanie o rozvod manželstva rodičov maloletej pod sp. zn. 9P/36/2018. Návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia sa matka okrem určenia výživného domáha aj dočasného zverenia maloletej do jej osobnej starostlivosti. Z návrhu matky je však zrejmé, že starostlivosť o maloletú zabezpečuje od mája 2016 sama. Vyhodnotením všetkých skutočností súd nemal osvedčené, že by maloletej hrozila ujma z dôvodu, že niektorý z rodičov nezabezpečuje riadnu a vhodnú starostlivosť o maloleté dieťa, alebo že by sa dieťa ocitlo bez akejkoľvek starostlivosti, alebo že by bol ohrozený alebo narušený jeho život, zdravie i priaznivý vývoj. Súd tiež z obsahu návrhu nemal osvedčené, že by nastali také skutočnosti, ktoré by v danom prípade odôvodňovali nariadenie neodkladného opatrenia v časti zverenia maloletej do osobnej starostlivosti matky. Matka vo svojom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia neuviedla žiadne zásadné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali potrebu bezodkladnej úpravy pomerov, t. j. okolností vedúce k intenzívnej potrebe rýchleho a efektívneho zákroku, navrhovaným neodkladným opatrením. Z uvedených dôvodov súd v tejto časti považoval návrh matky za nedôvodný a postupujúc v súlade s § 328 ods. 1 CSP, návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia týkajúceho sa zverenia maloletej do jej osobnej starostlivosti, zamietol.

20. Záverom súd uvádza, že o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu sa bude rozhodovať vo veci samej. Za tým účelom príslušný súd vykoná dokazovanie a následne po vyhodnotení všetkých dôkazov rozhodne v súlade so záujmami maloletého dieťaťa. Po dokazovaní vo veci samej súd určí výživné v takej výške, ktorá bude zodpovedať odôvodneným potrebám maloletého a súčasne schopnostiam a možnostiam povinného.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolať možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§ 332 ods. 1 CSP).